

Opslugt i havets dyb

Hver gang jeg tænker på eller hører om Bent Hallers børnebog *Silke*, bringer det nogle meget konkrete minder frem: at sidde ved mine forældres spisebord om morgenen og læse, mens jeg spiste ymer med ymerdrys og lyttede til morgenradio med et halvt øre. At møde ind i vores klasselokale, der ligesom alle andre folkeskoler lugtede ferskt af jord fra vinterstøvler og agurk fra madpakkerne. Bibliotekets udgave af bogen, der var turkisblå og det beskyttende lag af plastik, som skallede af i kanterne og nær bogryggen. Alt dette ligger i hjørnerne af mindet om at læse *Silke* for første gang. Vi fik et klassesæt - 24 eksemplarer af den samme bog - jeg tror, vi gik i tredje klasse.

Året forinden havde min klasselærer læst *Kaskelotternes sang* for os i spisepauserne. Mens vi pakkede vores madpakker ud, og inden vi skulle ud at lege i gården, hørte vi den melankolske historie om kaskelotflokkene, der trues af overfiskeri og miljøændringer. Det var mit første møde med Bent Hallers litteratur, men det var bogen *Silke*, der cementerede mit komplicerede forhold til hans forfatterskab, der både skræmte og tiltrak mig. Til min familie sagde jeg, at jeg hadede hans bøger, men samtidig kom tematikkerne om transformation og længsel, som jeg mødte i *Silke*, til at fylde overraskende meget i mit forståelsesunivers, og blev tilbagevendende emner i alle de små noveller, jeg skrev i tiden efter.

Silke er en pige, der hele sit korte liv har været plaget af allergier og tør og kradsende hud. Hun sættes på den ene kur efter den anden, men til ingen nytte. *Silke* har aldrig set havet, men noget i hende har altid længtes derud. Da hendes forældre endelig en dag indvilliger i at tage hende ud til kysten, opdager hun, at al kløen og ubehaget stopper, så snart hendes hud rører havvandet. Forældrene beslutter sig for at købe et sommerhus ved havet - det samme sted, *Silke* i sin tid blev undfanget. Den lille pige finder ro ved at tilbringe mere og mere tid i havet, men samtidig distanceres hun fra sine forældre.

Hendes sanser ændres, så hun snart ikke længere kan se noget, når hun er oppe på land, og får svært ved at forstå forældrenes sprog. Det eneste, hun kan genkende sin mor og far på, er den kærlighed, de giver hende, og derfor er det så bittersødt, da hun må sande, at hun ikke længere kan fortsætte med at leve på landjorden, og må forsvinde ned i havets dyb for at finde sin rigtige form som havfrue.

Silke formår at portrætere længsel og ensomhed på en måde, der er forståeligt for et barn. Følelser, som ikke knytter sig til en bestemt fase eller konkret oplevelse i ens liv, men som – i hvert fald hos mig – ligger der, bagerst i hovedet eller hjertet eller hvor end, den slags ligger. Historien bekender sig hverken til det lykkelige eller det ulykkelige; den forsøger ikke at forklare eller belære. *Silke* er henrykt for at finde sin plads i verden – noget som hun på en meget konkret måde har manglet hele sit korte liv. Samtidig er der ingen måde, hun rigtigt kan kommunikere dette sine forældre. For dem er adskillelsen en tragedie.

Glæden over en velskrevet bog, der reflekterede genkendelig frygt og længsel, blev samtidig også en uhygge, der gjorde bogen både uudholdelig og til en fryd at læse. Der var et element i bogen, som jeg forstod følelsesmæssigt, men ikke intellektuelt. Selvom jeg i min uddannelse på litteraturvidenskab efterhånden mange gange har bedrevet analyser og forsøgt at sætte en finger på det vigtige eller overraskende i en tekst, er der stadig noget, der undslipper forståelsen, og det tror jeg er det, der gør, at jeg bliver ved med at læse.

Det er derfor, jeg vil kalde *Silke* mit første 'litterære møde', fordi denne bog ikke kun forsøgte at belære og underholde, som meget andet litteratur til børn. Eller, måske ikke det allerførste: guset ved den dobbeltklingede fortælling havde jeg også oplevet i nogle af H. C. Andersens mange bittersøde historier. Indlysende er Den lille havfrue at nævne her, men eksempelvis også eventyret De vilde svaner. Mine oplevelser med H. C. Andersen havde dog altid været medieret af mine forældre eller lærere, der læste op. Med *Silke* var der ingen, der stod mellem mig og teksten, for jeg kunne selv læse den og dermed puste en lille boble op, hvor der kun var plads til mig og den melankolske havfruehistorie. Derfor tror jeg, at mødet med *Silke* også i høj grad bar præg af at bære en hemmelighed, der kun var min – på trods af at alle de andre børn i min klasse også var blevet bedt om at læse bogen.

Gyldendal har for nylig udgivet en illustreret version af *Silke*, hvilket var anledningen til, at jeg overhovedet kom til at tænke tilbage på mit 10-årige jugs betagelse af bogen. I den nye udgave er teksten naturligvis skrevet om til at passe til det kortere format, og illustrationerne er i min smag lidt for nuttede til at indkapsle til det længsels- og smertefulde i originalbogen. Alligevel håber jeg, udgivelsen bliver en anledning til at vende blikket mod Bent Hallers imponerende forfatterskab, og værdsætte vigtigheden af at præsentere børn for komplicerede og svære tekster, allerede fra en tidlig alder. Jeg tror ofte vi undervurderer børn, deres intellekt og kompleksiteten af deres følelsesliv, når vi udvælger hvilken litteratur, vi præsenterer dem for. Det gør Bent Haller ikke.

[Facebook < https://www.facebook.com/litteraturnu >](https://www.facebook.com/litteraturnu) / [Instagram < https://www.instagram.com/litteraturnu.dk />](https://www.instagram.com/litteraturnu.dk/)

Hjemmesiden er lavet i samarbejde med [Hilsen IT < https://hilsenit.github.io />](https://hilsenit.github.io/)